

LA CAMPANA DE GRACIA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
TELÈFONO A 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Fòra de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

EL DESHAUCI

—Ansia, companys; carreguem la conductora i cap a casa falta gent.

La caiguda d'En Maura

En Maura ha pujat al poder, i ha aconseguit el cobejat decret de dissolució de les Corts. El sol maurista brilla a Espanya...

Però aquesta victòria d'En Maura va unida a la seva caiguda irreparable com a home d'idees i com a polític de la ètica. Per a pujar al poder, En Maura ha claudicat davant aquelles mateixes «coses» que ell volia arrencar de soca i arrel en el cas que rebrotessin. I per a aguantar-se en el poder i guanyar les eleccions, En Maura claudica davant el partit d'En Dato.

Aquesta és la trista i poc decorosa fi de les gallardies i els desdenys olímpics de En Maura. Ell, que havia romput amb el vell partit conservador en nom de la moralitat política i de la ètica ciutadana, ara s'ha rebaixat fins a sol·licitar la reconciliació i l'amistat d'En Dato i la seva gent, que els mauristes consideraven tarats. Ho diem amb franquesa: En Maura, captant humilment el concurs d'En Dato, dona un espectacle llástimos i destrueix la auriola d'austeritat que se li havia fet els darrers anys.

Oh misèria de les coses polítiques! Ara resulta, segons l'orgue maurista La Acció, que la divisió entre mauristes i datistes era una petita renyina de família; i que els motius de la divisió eren «petits accidents de la política». Això és la reivindicació d'En Dato, tan cruelment tractat abans per En Maura i els seus seguidors. Don Antoni demanant una gràcia de caritat electoral a don Eduard... Això és la definitiva caiguda d'En Maura. I tot per veure si guanya unes eleccions. Però el cor ens diu que les perdrà. Després de l'humiliació, la derrota. Serà un càstig ben merescut.

D'eleccions Deu profecies electorals

Entre els amics regionalistes vaig fer un auguri electoral:

—Els monàrquics obtindran un èxit.

—I vostè se'n alegrarà—me respongueren.

Suposaven que la meua animadversió per a la «Lliga», és tant forta que m'feia desitjar la seva desfeta per qualsevol adversari, encara que aquest fos de baixa qualitat. Ignoren que malgrat topar sempre la meua vida política sentimental amb les projeccions regionalistes, no oblidat mai, ni la teoria del mal menor, ni que no obstant els seus pecats mortals, la «Lliga» apareix en moments passatgers, que solen ésser els electorals, com l'abanderado de Catalunya. I el meu catalanisme no obeeix a una espontaneïtat racial, sinó una voluntat, una especulació i una fe llibertària. Ells són catalans de naixença; jo voluntari. Ells reivindiquen una propietat; jo una llibertat.

Doncs, bé, insisteixo. Els monàrquics poden tenir un èxit. Ja, ja sé que aquesta afirmació, trobarà la general incredulitat, però és que s'ignoren dues coses. A la «Lliga» perteneixien molts per catalanisme, sí, però moderat, i a més, per conservadurisme. Molts ciutadans barcelonins, possessors de riquesa, han arribat a la conclusió de que el seu ordre pot tenir millor garantia en la cohesió de les forces governadores, que no pas en un partit que devegades passa per veïllats revolucionaris. Quan la subversió ha trucat en les portes de la ciutat, aqueixos ciutadans han trobat l'auxili, la protecció i el concell del poder que atacaven reconeixent la necessitat de respectar-lo i enfortir-lo. Aqueixa voluntat bé pot tenir una derivació electoral.

S'ha produït, ademés, l'aparició d'una força nova, la del anticatalanisme agresiú, amb un fanatisme superior al del nacionalisme. Abans l'anticatalanisme s'acollia a qualsevol partit, el radical, gaire bé sempre, més ara, apoiarà an aquells que puguin batre a la «Lliga». Lerroux, per a ells, ha perdut la verginitat espanyolista. Comprangueren, encara que no exculpaven, la evolució amb els nacionalistes, que, a la fi, eren republicans, però en dies de passió ha defensat En Lerroux l'autonomia integral de Catalunya i és aquesta delinqüència política a la que no otorgaran absolució. Les esquerres, totes les esquerres, pensaren com el quefe radical. ¿No és llògic, doncs, que l'anticatalanisme pur, vagi a sumar-se al monarquisme electoral?

La «Lliga» presencià l'adveniment d'una força rival, a l'oposició de la qual haurà contribuït. El seu oportunisme ha engendrat un altre oportunisme. La seva idealitat burgesa, una altra idealitat sub-burgesa. Ha oblidat que el principi de l'ordre té una fatal llei de gravetat que cerca, no el carrer de la Cucurulla, sinó la Plaça de Catalunya amb formació militar, missa, i visques oficials.

PARADOX

No som profetes d'ofici: Quedi això per al senyor Vázquez de Mella que ja sabem quins formidables èxits ha tingut. Però tot llegint el decret de dissolució de les Corts, dolç bobó envejadíssim amb què la Corona ha obsequiat a don Antoni Maura, ens hem sentit profetes. Profetes, no pas d'Israel, sinó de la Rambla del Mig...

Allà van, doncs, les nostres profecies ramblistes.

Primera: Les eleccions es celebraran, tal com volen En Maura i En Cierva, el dia primer de juny tan si risquen com si rasquen les esquerres.

Segona: El Govern perdrà les eleccions, és a dir, no obtindrà majoria parlamentària. Entre mauristes i ciervistes, no arribaran a 100 diputats.

Tercera: Sigui a la llum del dia, sigui a la fosca de la nit, el Govern i els d'En Dato s'entendran, encara que no arribin a una coalició formal.

Quarta: Després de les eleccions, hom provarà de constituir una majoria parlamentària conservadora. Però no n'hi haurà prou amb la suma dels vots mauristes, ciervistes i datistes, puix tots plegats no arribaran a 200. Com que si no arriben a 200 diputats, s'hi acostaran, caldrà afegir a la combinació altre o alguns altres grops per a acabar de fer el pes, com és ara la mitja dotzena de jaumins i integristes, els nacionalistes bascomgats i els de la Lliga. Com que aquests tindran més de 20 diputats, podran cantar la balança.

Quinta: Però En Cambó dirà: «Voleu els nostres vots? Doncs doneu l'autonomia a Catalunya.» En Maura regatejarà. «No, l'autonomia no pot ésser. Tot el que puc oferir-vos és allò de l'Administració local...» En Cambó replicarà: «Si és així, no farem res. He dit l'última paraula.» I les negociacions quedaran trencades i vindran noves Assemblees catalanes i nous plebis-cits.

Sexta: A Catalunya, el resultat de les eleccions del primer de juny (la falç al puny) serà igual, si fa o no fa, que el de les passades.

Sèptima: La Lliga perdrà un parell de districtes i en guanyarà un altre parell.

Octava: El marquès d'Olió no serà diputat.

Novena: La candidatura monàrquica i anticatalana serà derrotada a Barcelona.

Dècima: En Lerroux serà diputat per Barcelona, per un dels llocs de minoria.

Aquests són les nostres deu profecies electorals. Els llegidors de LA CAMPANA podran comprovar oportunament si tenim o no tenim inspiració profètica. Nosaltres estem esperançats d'encertar, almenys, set de les deu profecies que acabem de fer.—FULMEN

Per la pau i la concòrdia^(*)

S'ha de reconèixer que, salvant petits incidents, la normalitat ha renascut a Barcelona. Els símptomes de la greu malaltia que sofrí la ciutat han sigut combatuts per mitjans que si bé, de moment, conjuraren el perill, cab el dupte de si evitaran la seva reparació amb caràcters de major virulència.

Justifica el nostre recel un serè examen de lo succeït: Tot just retenim la impressió pregonca que produí la solució de la vaga de «La Canadiense» quan sobrevingué altre conflicte de més greus circumstàncies encara. El plantejament de la vaga general, seguida de intolerables coaccions i atropells, produí un sentiment de protesta, que donà lloc a que molts ciutadans, reaccionant del llur ensopiment, indiferència o covardia, oblidessin de moment les diferències polítiques que els separaven i se apressessin tots junts a defensar els interessos de la ciutat de Barcelona.

Gràcies a les disposicions dictades per l'autoritat i a la cooperació prestada pels ciutadans, acabaren les coaccions i l'ordre material quedà restablert. Però la pau moral i la concòrdia s'han restablert amb ell?... La resposta resulta quelcom difícil. Confiem que per a aconseguir-les se imposarà a uns i altres el bon sentit, sols sia per amor a Barcelona, que tantes malvestats està sofrint fa temps.

Serveixi d'avís als patrons lo ocorregut recentment, i tinguin, sobre tot, en compte que dura fora la lliçó, però merescuda. Tinguin, per la seva banda, en compte els obrers que hi ha una enorme diferència entre la llegtima defensa dels seus drets i l'atropell i la coacció sobre els demés elements socials.

La classe patronal, despullant-se d'antagonismes, unes voltes derivats de l'egoisme i altres de la covardia, deu donar-se una organització adequada a la realització dels seus fins socials, si no vol experimentar a cada pas una decepció i desitja sostindre amb èxit la defensa llegtima dels seus comuns interessos. I la mateixa conducta deuen seguir els obrers, allunyant del seu si a tot element que els condueixi a obra negativa i d'empobriment de la ciutat, que és patrimoni de tots, i procurant que en cap moment se confongui el llegtim dret de propugnar per les llegtimes reivindicacions de la seva classe amb folles utòpiques o amb actituds d'origen inconfessable.

El dia que les organitzacions patronals i obreres, inspirades en altes i nobles finalitats arribin al major grau de desenvolupament, s'hauran acabat les topades violentes i les situacions apassionades, per a donar pas a la discussió serena i reflexiva de les respectives aspiracions, posats en contacte ambdós elements, cada qual amb l'entusiasme de les respectives aspiracions i la noció exacta del seu dret i de la seva força, però sense les incompatibilitats originades per la renúncia i per l'odi.

Greu error ha sigut el de que les associacions patronals sols donguin senyals de vida a l'esclatar conflictes entre el capital i el treball. Les classes patronals tenen finalitats més enlairades a complir que el d'erigir-se en societats de resistència. La seva missió ha d'ésser la d'estudiar constantment els problemes que afecten a les indústries, les relacions que deuen existir entre el capital i el treball, adelantant-se tot el possible a millorar les condicions de l'obrer i a concedir-li lo que sigui de justícia. Té raó el senyor Cambó al dir «que l'endarreriment, la incompetència i l'egoisme d'alguns, no deuen perjudicar a tots.» I confessem, trist és haver-ho de dir, que la classe patronal ha tingut molt d'endarrerida, de incompetent i d'egoista.

No pot desconèixer-se en l'actualitat la nova transformació mundial que ha de regular dintre de poc les relacions entre el capital i el treball. Procurem, doncs, tots, per quants mitjans estiguin al nostre abast, que l'esmentada transformació es realitzi sense que's produixin topades que obliguin a adoptar mides violentes. Tot quant s'obtingui per mitjà del terror o de la força és transitori; sols és perdurable allò que demanda la raó i sancionen el dret i la justícia.

Discutint serenament i amb ampli esperit de concòrdia, s'arribarà, de segur, al convenciment de que entre les demandes dels obrers, n'hi han algunes que poden ésser acceptades sense inconvenient i deuen ésser ho aviat, i altres que exigeixen no evitant un defingut estudi per la llur complexitat. No ens referim a les que constitueixen un atentat a la llibertat, resultin abusives o s'exigeixin coactivament, sense constituir reivindicacions expressives. Sobre aquestes, impideix dialogar el dret de llegtima defensa.

No oblidin els obrers que, encara que determinades peticions tinguin un fons d'equitat i de justícia, és difícil acceptar-les de moment, per tractar-se de indústries que un senzill recarrec en la producció, representaria per a elles la completa ruina i per lo tant la consegüent desaparició.

Acabín d'un cop les exigències en forma destemplada, així com les resistències injustificades, i acabi, sobre tot, la indiferència o covardia, única manera d'acabar amb un intolerable terrorisme, que perjudica a patrons i obrers, constitueix un atentat indigna al bon nom, a la vida i a la prosperitat de Barcelona.

En quant a la crisi deguda a la manca de treball que el mateix que en altres bandes s'experimenta a Barcelona, no pot resoldre's, com equivoicament alguns creuen, amb l'esforç dels particulars. Concretant-nos a lo succeït en el ram de la construcció, cal preguntar als obrers si creuen que obligant per força als patrons a que ocupin en els treballs major nombre d'operaris dels que podien ocupar-se, resolien la crisi de la construcció? No; lo que hauria succeït o succeirà, si s'empenyen en persistir en sital equivoic, és que el conflicte adquirirà majors proporcions. No seria més eficaç i convenient que se interessés de l'Estat, de la Diputació, del Municipi i de quantes Corporacions o entitats estan cridades a realitzar diferents construccions, a que es procuressin els recur-

sos per a portar-les a cap ràpidament? No sembla pas tan difícil trobar el diner necessari, sempre i quan existís la consegüent garantia i es destinessin els recursos a l'execució d'obres de reconeguda necessitat o de les que deguessin resultar reproductives pels beneficis que poguessin produir. S'ha d'acabar d'una vegada amb els emprèstitos destinats a realitzar obres a guaret, els interessos i amortitzacions de les quals consumeixen els ingressos de ulteriors presposos. El diner invertit pel Municipi, que suposa una reconeguda millora a favor dels interessos materials dels propietaris o industrials de una zona, deu haver d'amortitzar-los els impostos que satisfació els beneficiats.

Amb això i evitant al mateix temps la immigració constant d'obres d'altres bandes que, faltats de treball, agreugen el problema, si no es resolgués en absolut el conflicte, quan menys podria atenuar-se. La immigració l'han limitada ja algunes poblacions al sofrir crisis de treball, i entre elles Marsella, Gènova, Madrid i altres vàries.

La qüestió social ens imposa a tots l'obligació de procurar que regni la pau i l'harmonia entre patrons i obrers. I sense que ni uns ni altres abduquin dels seus drets, creiem que té d'ésser la classe patronal la primera que ha de predicar amb l'exemple. Què poden fer els patrons per a, de moment, millorar les condicions de l'obrer? Respecte al Ram de construcció, pot fer quelcom pràctic i de prompta realització. Pot procurar-li habitació higiènica i barata, dotar-lo amb pensions que li evitin una vellesa de privacions i misèria, i nodrir les seves caixes socials per a atendre a la prosecució de tot lo que sia legal i de justícia.

Qüestió prèvia per a aconseguir lo que apuntem, és que els directores facultatius de les obres hi prestin el seu concurs. La noble i alta missió de l'Arquitecte o Enginyer no deu reduir-se a dirigir les obres que projecta. En sa qualitat d'obrer intel·lectual és el que amb més autoritat i coneixements pot apreciar la justícia de les demandes que formulen els obrers, com és també l'únic que pot aquilatar els graus de moralitat i competència professional dels patrons.

Podrien, ademés, els Arquitectes o Enginyers estudiar l'implantació periòdica d'un preu regulador per a tota mena de treballs, amb l'agüescència de patrons i obrers. I això, que ja s'ha fet en altres bandes, tenim l'absoluta seguretat de que evitaria en un tant per cent crescut els conflictes. Els atropells, vexacions i desplaçants són molt més freqüents quan les obres se construeixen a preus unitaris inferiors als que aconsellen la prudència i el bon càlcul, com estan també en relació directa amb l'endarreriment, l'incompetència o l'egoisme del que les construeix.

Per aquestes raons considerem necessari el valuós concurs de l'Arquitecte o Enginyer. Si per això és precis dignificar el càrrec, revestint-lo de tota l'Autoritat indispensable, que's faci, en bona hora, si ha de prohibir-se en absolut tota construcció que no estigui sotmesa a una direcció facultativa veritat, que's prohibeixi.

Tenim la seguretat de que comptant amb el concurs que demanem i en les condicions indicades, no té de resultar tasca difícil aconseguir la constitució de un patronat que redacti Estatuts de treball en les construccions i en el qual hi tinguin representació per igual els Arquitectes, la classe patronal i els obrers.

I tots d'acord, be podrien, amb llur indiscutible autoritat, imposar un canon en les construccions que no excedís del tres per cent del cost de les mateixes, que equivaldria a una participació de beneficis a favor dels obrers. Amb la quantitat anual que representés dit canon, podrien, per exemple, els obrers paletes obtenir, ràpidament habitació higiènica i barata; retiris per a la vellesa i disposarien ademés de quantitats importants destinades als fins socials que persegueixen. Anem a demostrar-ho. Segons dades obtingudes, l'import de jornals i materials referents al ram de mestres de cases que diàriament se realitzen a Barcelona ascendeix a 125.000 pessetes. Suposant que'ls dies de treball, deduits els de festa i els perduts a causa de pluja i altres motius, quedaran reduïts a 240 solament, tenim que l'import anual de dites obres representen una suma de 30.000.000 de pessetes. El tres per cent de canon que els correspondria als obrers en qualitat de participació de benefici seria de 900.000 pessetes anual.

Entregant-se l'esmentada quantitat de 900.000 pessetes al patronat que havem indicat i suposant que acordi invertir-les destinant el 70 per 100 a la construcció de cases higièniques i barates, que passarien a ésser propietat de l'Associació obrera i que podrien arrendar-se a obrers associats, altre 20 per 100 per a destinar-lo a l'obtenció de pensions de retir i el 10 per 100 restant per a ingressar en la caixa de dita Associació, fíndriem que al finalitzar al primer any les cases podrien ésser unes dues-centes, se disposaria de cent vuitanta mil pessetes per a pensions de retir i la caixa social tindria una existència de 90.000 pessetes.

I com que, ademés de dites quantitats s'obtidria també anualment l'import líquid que produís l'arrendament de les cases, el producte anual de les cases pot ben calcular-se en 48.000 pessetes, resultaria que dintre al curt període d'onze anys l'Associació obrera del ram de paletes disposaria d'un capital de 6.300.000 representades per dues mil cases, hauria cobrat 2.200.000 de pessetes per a constituir pensions i hauria retirat, ademés, una suma de 900.000 pessetes. Total obtingut a favor dels obrers: 9.400.000 pessetes.

Segurament no faltaran esperits mequins que vegin en aquesta proposició un perjudici per a les construccions, suposant que'l cost augmentarà un 3 per 100. Encara que això fos cert, resultaria l'argument altament migra per la mesquinesa de criteri que suposa deixar de millorar les condicions de l'obrer, per a no causar el més lleu perjudici al capital. Però pot afirmar-se que les construccions no experimentarien augment en el seu cost per l'establiment del citat canon.

(*) De nostre estimat amic En Juli Marial, ex regidor i patró del Ram de construcció, havem rebut el present escrit, que publicuem gustosos.—N. de la D

Ningú podrà negar que les construccions, lo mateix que totes les demés empreses o indústries, se calculen abans d'ésser posades a la pràctica, tenint en compte les contingències que per causes imprevisibles puguin presentar-se.

Molt més podríem dir respecte aqueix assumpte que és avui motiu de natural i constant preocupació.

Sense pretensions de cap mena i sols amb el bon zel de cooperar modestament a les solucions de concòrdia i harmonia que són de desitjar entre tots, sense excepció, donem al públic la nostra opinió honradament.

Resta apuntada una orientació. Recullin-la aquells a quins ens dirigim confiadament, per a estudiar-la, millorar-la o reformar-la, amb arreglo als seus convenciments i a la seva consciència d'homes honrats.

Al donar-li publicitat, creu complir amb els seus deures de ciutadà i de patró

JULI MARIAL

Barcelona, 6 de maig de 1919.

Ja hi tornem a ésser

SUPOSEM que el govern d'En Maura no voldrà aprofitar les presents anormals circumstàncies per a posar trabes a la propaganda que necessàriament deuen fer els partits per a la pròxima campanya electoral.

Convocades les eleccions per al dia primer del proper juny i convençuts de que fóra una immoralitat lligar les mans dels que volen respondre llealment a la crida feta pel govern, posem mà a la ploma sense recordar-nos que hi hagi censura, segurs de que cap paraula nostra serà tocada pel llapiç roig.

Amb el curt temps de que es disposa i agavellada l'atenció del poble per les qüestions socials, els serà difícil a les esquerres organitzar-se degudament per a la propera campanya i si es vol tornar a l'antic sistema del camp qui pugui ens espera un desastre que voldran aprofitar les dretes per a fer veure que Espanya és profundament reaccionària.

Nosaltres fins al present no veiem cap orientació amb solta per a una profitosa actuació. El partit republicà està desorganitzat. Els obrers no han pres la bandera revolucionària. Els regionalistes han ofegat nostre federalisme radical. Els nostres capdavanter tenen la vista posada a la monarquia. La classe mitja que ens seguia ja no sap on decantar-se.

Nosaltres en aquestes circumstàncies no podem allistar-nos sota cap bandera de fracció ni apoiar a cap grup fulanista. Com sempre volem anar al davant dels més avençats sense consideracions a persones, que com a polítics ens mereixen cada dia menys fe, ni respecte a pandilles de les que mai hem esperat cap profit.

Per avui i respecte a la propera lluita electoral, la nostra opinió pot sintetitzar-se així: Creiem que la gent d'esquerra és deu vegades més nombrosa que la de dreta. Que voti tothom, a tot arreu, al candidat més extremista o més radical, o més avençat o més senzillament lliberal que es presenti.

Creiem que seguint aquesta norma amb fe i amb entusiasme, les properes eleccions donarien algunes sorpreses.

JEPH DE JESPU

DESDE LA CARCEL

Prohibida la reproducció

ME voy a ver en la necesidad de terminar todos mis artículos con ese amén, con esa orden o ukase de mi real gana.

O con esta exclusión de propietario y de derecho habiente: «Es propiedad» o «Reservados los derechos de traducción y de reproducción».

La razón es bien sencilla.

Hay una porción de periódicos provincianos o provinciales, que se dedican a reproducir casi todos los artículos que en Madrid o Barcelona me denuncia el fiscal.

Lo lógico fuera que no siendo yo redactor ni colaborador de esos periódicos, no abonándome estos nada por los artículos y no estando autorizados ni contando con mi anuencia para esas reproducciones, lo lógico fuera, repito, que cuando los jueces provinciales o rurales denuncian esos trabajos míos se hicieran reponsables de ellos los que los copian y se aprovechan de su gratuita publicación.

Eso digo fuera lo razonable y lo caballeresco o caballeroso.

Pero por eso mismo no ocurre nunca.

Los directores de esos papelitos me cargan el muerto a mí, se lavan gentilmente las manos y... a otra cosa.

Amiguitos, esto no es correcto, ni es noble, ni es decente. El que quiera pescar truchas ha de mojarse las bragas. El que quiera dedicar-se a la caza mayor, se ha de exponer a recibir algún revolcón o alguna dentellada.

Eso de injuriar a Romanones, al rey, a la justicia, al ejército y a Dios por mi boca y con mi firma, es una cobardía.

Yo no soy el chulo y el matón de ustedes. El que tenga cuentas pendientes con alguien que las liquide directamente y cara a cara, como hacen los hombres.

Y si a uno lo llevan a la cárcel que lo lleven. Y si se gana un trabucazo, que se lo gane.

Item más: ustedes parece que no se han enterado de que yo no tengo más oficio ni beneficio que el de escribir. Pues si señores. Aunque parezca mentira, aunque parezca un milagro, yo no cuento con más instrumento para ensartar las patatas y los garbanzos que la pluma. De la substancia que ella chorrea me he de alimentar. No estoy, pues, dispuesto a que ustedes me exploten y me roben mi bien. Vivir de limosna, de rapiña y de gorra como ustedes hacen, es una indignidad. ¿Les regala a ustedes la Papelera el papel? ¿Les regalan los obreros su trabajo? Pues los escritores y los periodistas tampoco podemos remar de balde.

Por reproducciones de esas, no autorizadas por mí, tengo actualmente procesos en Tortosa, en Zaragoza, en Córdoba, en Sevilla y en la misma Barcelona. Eso es una vergüenza.

Si mal no recuerdo, en noviembre último, estuve preso por una de esas reproducciones traidoras. Y ahora he tenido otro disgusto por lo mismo.

Está colmada la medida y no aguanto más. De aquí en adelante, no responderé de más artículos, que de los que yo envíe a los periódicos en que ordinariamente trabajo. Que cada palo aguante su vela. El que cometa un delito que lo purgue.

Va lo sabeis, pues, directorcitos vavales de mis entretelas. De los artículos que me copieis sin mi permiso, tendreis que responder ante el juez y ante mí. Al mismo tiempo recibireis la papeleta de citación y la factura.

ANGEL SAMBLANCAT

Madrid, Prisión de la Moncloa.

Sonata XV

NO dona gens de gust venir ara a parlar amb vosaltres; encara no començares el parlament que ja sents la veu de l'amo que't diu: —Muxoni!

I com que l'amo té un bastó com el de Nostre Senyor, que pega i no fa remor, tu dius: —Muts i a la gabià.

Quan jo era petit i la mare me portava a visites de compliment ja se sabia: mentre és lo de Josep en el pou o les caminades de Tòbies i l'Angel cercant un fetge de llus, tot anava bé i tot eren festes i carícies, però al posar-me a dir la veritat de veres sobre el que veia i oïa, començaven a patir. La mamà, perquè s'hi enfadava tota al trobar-se amb un fill tan descarat i tafaner (doneta deia ella) i burleta; jo, perquè la dona tenia que desfogar-se i oblidant-se de l'amor maternal, me pessigava com si en comptes de ser-me mare fos una bruixa que tractés d'obrir-me les venes i xarrupar-me la sang.

Així esten vosaltres: Patiu si dic lo que tindria que dir.

I jo: Patint, al sentir que em donen cops de colze tot dient-me —Calla home, calla. Té poden sentir.

Es clar que podria contestar: —Per això tenen orelles.

El mal és que a més d'orelles tenen manilles i bons punys, i intencions gens catòliques. Que s'hi baralli qui vulgui, a mi no em plan fer-ho avui.

—An!

De què parlarem? Voleu que enraonem del moro? No, no, no. Es una cosa molt fastigosa això del ritenyó i poc amic de que li cerquin les pessigolles.

De la dimissió d'En Morales Pareja? Pobre senyor... Tan bon home... i vès... mira! Tot el seu mal fou l'acceptar la vara.

Sort que quan se morí a l'esquela hi posaran ex-batlle de Barcelona i la banda Municipal anirà a l'enterrament. Amb això fan rebaixa per a entrar al cel.

Preguntes pel primer de maig? Jo treballant com sempre. Què dius? Lo que passà a París, a Madrid, a Portugal. Uii! que pobles anomenes. Si vols creure m' deixa-ho córrer. De no voler seguir aquest concell, no't diré pas que vagi's a Salamanca, però si que t'arribis al Passeig de Colón. Allí en tenen moltes de notícies, perquè ens les fan estalviar a nosaltres i un cop ne tenim la caixa plena, ells se les queden.

S'ha començat la conferència de la pau. Ja sabeu com durant anys i anys, vos he parlat cada dissabte entenit de l'aixafament de Bèlgica i Sèrvia, com m'ha conmutat la destrucció sistemàtica del Nord de França; si he condemnat torpillaments de pobres naus pacífiques, però ara que acabo de llegir les condicions duríssimes imposades a Alemanyes, quan ja no té amics de cap mena...

Què voleu que vos digui? Mai de la vida m'ha agradat veure donar garrot a ningú; potser és necessari fer-ho, però a mi no m'agrada veure-ho.

I aquest tractat de pau que ens envia l'agència Havas, s'assembla bastant a l'execució d'un poble al garrot i amb moltes voltes per a assegurar-se de que l'han mort...

Bevem.

MORITZ VI

Les idealitats que passen

EL republicanisme representat pels vells partits històrics, s'ha quedat endarrera, el que equival a dir que és mort, si bé és segur que els més interessats se empenyanen en no sepulcrar-lo.

Per la generació actual, pels joves lliures que viuen respirant els aires que emanen de les lluites de tot el món, de la gestació contínua de noves concepcions socials—no així noves però sí que ara es fan evidents—republicanisme no diu res. Es una cosa insípida i extemporània que per figurar-se-la amb propietat cal fer esforços retrospectius.

Realment, apart el símbol denominador; Rei, President, que en veritat, teòricament es bastant significativa la diferència, en el demés pot ésser tot igual. En principi no hi ha absolutament cap raó perquè hagi d'ésser millor una república que una monarquia, entenent la primera tal com la sostenen els partits polítics. D'antagònic entre un i altre règim no hi ha més que la personalitat que li don nom, tal el demés pot ésser idèntic; els mateixos vicis com les mateixes virtuts poden existir en l'un com en l'altre; s'hi poden considerar igual llibertat o despotisme; tot el sustentat pels uns se'l poden fer seu els altres i així ho demostra en la pràctica la comparació dels distints Estats d'una i altra forma de govern. Tot consisteix en els encàrregats de regir-la i administrar-la que se'gons siguin els seus particulars punts de vista, aptituds i bona voluntat, així anirà la nació.

Passa, però, que quan un Estat monàrquic, per ineptitud, principis retrògrades o altres influències, el seu representant impideix l'aproximació i col·laboració dels homes més progressius i lliberals, que naturalment seran els més bons i cultes, aquests que saben la falsetat del principi en que s'apòia el sobirà, en fugir-ne i combatre el règim, començaran ja per proposar-ne un altre més raonable i modern, sense fer-lo derivar de especials privilegis ni de ridícols orígens celestials.

Així se constituïren els partits republicans, que en rigor, l'objectiu per ells pretés, de concreta oposició als monàrquics, no és més que l'abolició de les dinasties per a ocupar el seu lloc presidencial, seguint tot el demés el pla i sistema fonamental d'una monarquia. I això és avui tan insuficient i secundari que ja apenes si s'hi para esment. L'espanyola de monarquia, com qualsevol altra, hauria pogut assimilar-se el contingut d'un programa republicà, sense desmerèixer poc ni molt, el principi monàrquic.

Es purament de detall i procediment, que no de principis, la diferència d'una i altra forma de govern. I és ara que es veu clarament la tàctica i aspiracions del republicanisme, pel contrast que ofereixen amb les noves formes socials, de tan esplèndida i ràpida presentació.

Tenen tot el caient d'una solemne vacuïtat i insignificància les innovacions republicanes de tanta ressonància temps enrera; bé és veritat que se'n parla poc; que es recreen poc, i es fa bé. Ara els tòpics més usats són els atacs als homes de l'actual règim; atacs forts,

violents; crítiques foribondes i implacable de la seva actuació, efectivament desastrosos i perversa.

Però aquesta demolició que els republicans ajuden a fer de tot aquest farrec d'opressió, caduc i dolent, per a ells, no tindrà més significació i valor que aquesta: d'ajudar a l'enderroc; però careix de finalitat constructiva, no els tindrà utilitat creadora; ells no podran aixecar-hi l'edifici social pretingut en ses doctrines. Les corrents segueixen altres vies. Noves inquietuds commouen a la multitud treballadora que cerca la deslliuració per rutes de que mai n'hi havien parlat els republicans; no seran aquests, no, qui donguin curs i orientació a la gesta que es prepara; en poc temps han passat a últim terme, a cosa pretèrita; i és natural.

Tots ells, ens parlen de la corrupció regnant; de la manca d'escrúpul i estultícia que donen mostres els governants tots; sense capacitat per a estar en la direcció d'un poble, ni moralitat per a mereixer-la i demés veritats, bones, com hem dit, per a demolir.

Però el treballador conscient, experimentat pels fets i coneixedor de la qüestió primordial, sap que no hi ha cap motiu perquè en una república no es manifestin també l'ensopiment del manar; i l'imperialisme; burocràcia, tan gravosa com com inútil; doncs són consubstancials les dues formes de govern. Mes; que aquests atacs i imprecacions als mals governants no hi ha contradicció en que sien formulats per fraccions monàrquiques mateixes, com així passa.

Per això són insuficients. Aquesta crítica republicana no tindrà més importància que la d'ajudar a destruir un armatost vell i anti-humà; però sense eficàcia per a substituir-lo; en son lloc no s'hi podrà crear unes institucions que serien imatge de les destruïdes; que en essència no difereixen de res. Ha passat l'hora, és tard.

Temps enrera, les masses proletàries, al crit de lluitar per la República podien respondre-hi amb entusiasme; mes avui no ho faran, puix pel seu afany d'emancipació, el nom ha esdevingut totalment banal, sense transcendència.

Dels directors del republicanisme ja hi ha qui se'n dona compte de la situació, i dintre la ortodòxia política del partit, fa en aquest sentit amplies concessions; però altres no; no volen veure, no volen cedir; s'han estancat estúpidament en els seus principis i no se'ls pot arrencar d'allí.

Es fatal l'arrelament ofuscador que en els homes poden tenir les idees un cop penetrades; l'oposició que fan a cedir lloc a les novelles. Fa pena sentir parlar de partits històrics, i això per sa existència i aspiracions; coses en les quals l'actuació hauria d'estar exclusivament al dia i el pensament sempre en l'endemà.

LL. PUJOL MASSAGUER

DE LA CONFERENCIA DE LA PAU

LA DURADA DE LES FIRMES

Segons, pel seu fil directe, ens transmet l'Agència Clak, al obrir-se la famosa Conferència de la Pau, el senyor que presidia, abans de tirà endavant, ha pronunciat les paraules que ara el lector llegirà: —Senyors: Per fi ha arribat l'hora

de posar un terme formal a les nostres diferències i acabà així el guirigai de disputes i baralles dels més mal dissimulats que durant quatre o cinc mesos han sigut el nostre pa, com qui diu, de cada dia. Anem a firmar la pau; anem a retornar als pobles la dolça tranquil·litat en mal' hora pertorbada, i a establir els pactes lleals que a tots igualment ens lliguin per una infinitat d'anys.

¿Com serà la pau aquesta? ¿Tindrà el mèrit especial de contentar als uns i als altres? ¿Satisfarà als alemanys com als francesos, i als belgues, i als serbis i als italians?

L'esperit patrioter d'Itàlia

—Aquí l'únic mal, que hi ha és que, esmolant-lo, esmolant-lo, aviat se'ns gastarà.

REPICS

La minoria radical del Municipi espera que arribi el galleguet Emiliano, per a fer-li donar certes explicacions referents a un article crític sobre l'Ajuntament que aquell va publicar en un diari.

Explicacions rai... prou que les donarà, el quefe!

Si es tractés de duros, pot-ser no. I sinó que ho digui el *quinto* poder sindicalista, que encara ha de cobrar la munta.

Hi ha coses que, realment, resulten incompatibles.

Una d'elles és això que els hi passa als alcaldes republicans de Barcelona, que... és clar... per que el càrreg s'ho porta, se troben tot sovint que han de fer el pagès o el ridícol en les moixigangues.

Un dia es piquen de l'amor propi, com ara el nostre amic Morales Pareja, il·lustre vinater i ex tenor, i se veuen obligats a deixar la vara i anar-se'n.

Molt ben fet, don Manuel! Que s'ho facin!

Llegim: «El Circulo Católico Obrero, de X., organiza un concurso de Tabernáculos.»

Tabernáculos?... Carai, carai... Si voldrà dir...

Els diputats jaumistes preparen un gran acte polític que's celebrarà un dia d'aquests a Pamplona.

A Pamplona? Sí vaja... No passarà d'ésser una *pamplna*.

Anomalies.

An En Francisquet Cambó, els senyors censors li han taxat unes declaracions sobre el moment polític.

Ja ho veuen!... I és del sometent! No se perquè s'havia de fer *caliquenyo*, si tampoc li tenen d'agrair.

El dia primer de maig, En Dato va publicar un article sensacional en un diari de Madrid. Naturalment, tractava de la qüestió obrera, predicant una harmonia marca *caliquenyo*.

Els que l'han llegit diuen que és una crida als obrers i als patrons.

Ell els crida però els altres no's lleven.

Rodi la bola. Se corre la veu que En Lerroux se presentarà a les pròximes eleccions pel districte de Sevilla. És igual.

Tant aquí com allí, sempre resultaria un candidat *sevillano*.

Disoltes les Corts i en curs de preparació les eleccions legislatives, comença a parlar-se de aliances.

L'abominable pastel de dretes no pot ésser més complet:

- Federació Monàrquica,
 - Lliga Regionalista,
 - Jaumins,
 - Total, un paquet de *caliquenyos*.
- N'hi ha per a treure les tripes.

Avis als nostres llegidors:

Aquesta Administració (Rambla del Mig, 20 llibreria) comprarà, a bon preu, exemplars de l'Almanac de LA CAMPANA DE GRACIA corresponents als anys següents:

- 1879-1881-1882-1883-1886-1887-1893
- 1896-1899-1900-1901-1902-1918

Inútil oferir-los, si els exemplars no's troben en bon estat.

CORRESPONDENCIA

Cem: La intenció del dibuix no és *maleta*. Lo que hi ha és que no passaria pel passeig de Colón, Colón, 34...—J. S. (Torroella de Montgrí): Si hi cap, amb molt gust.—J. F. (Perelló): Lo mateix li dic.—P. A.: Cregui'm, no val la pena de parlar-ne. Sempre s'han distingit per lo mateix i és picar en ferro fret.—R. B.: No ens ha semblat prou espontània.—El de «La Mala hora dels rics»: Lo que rebem sense firma, acostuma a anar de dret a la panera.—Roderic B.: Aquell article no va anar perquè llargueja i manseja.—P. R. (Sant Celoni): No fou possible per varies raons.—Un de la Colonia P.: Una cosa per l'estil de lo que diem al seu antecessor.—B. Saballs: És inútil; no passaria. Millor dit, no ho deixarien passar.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8

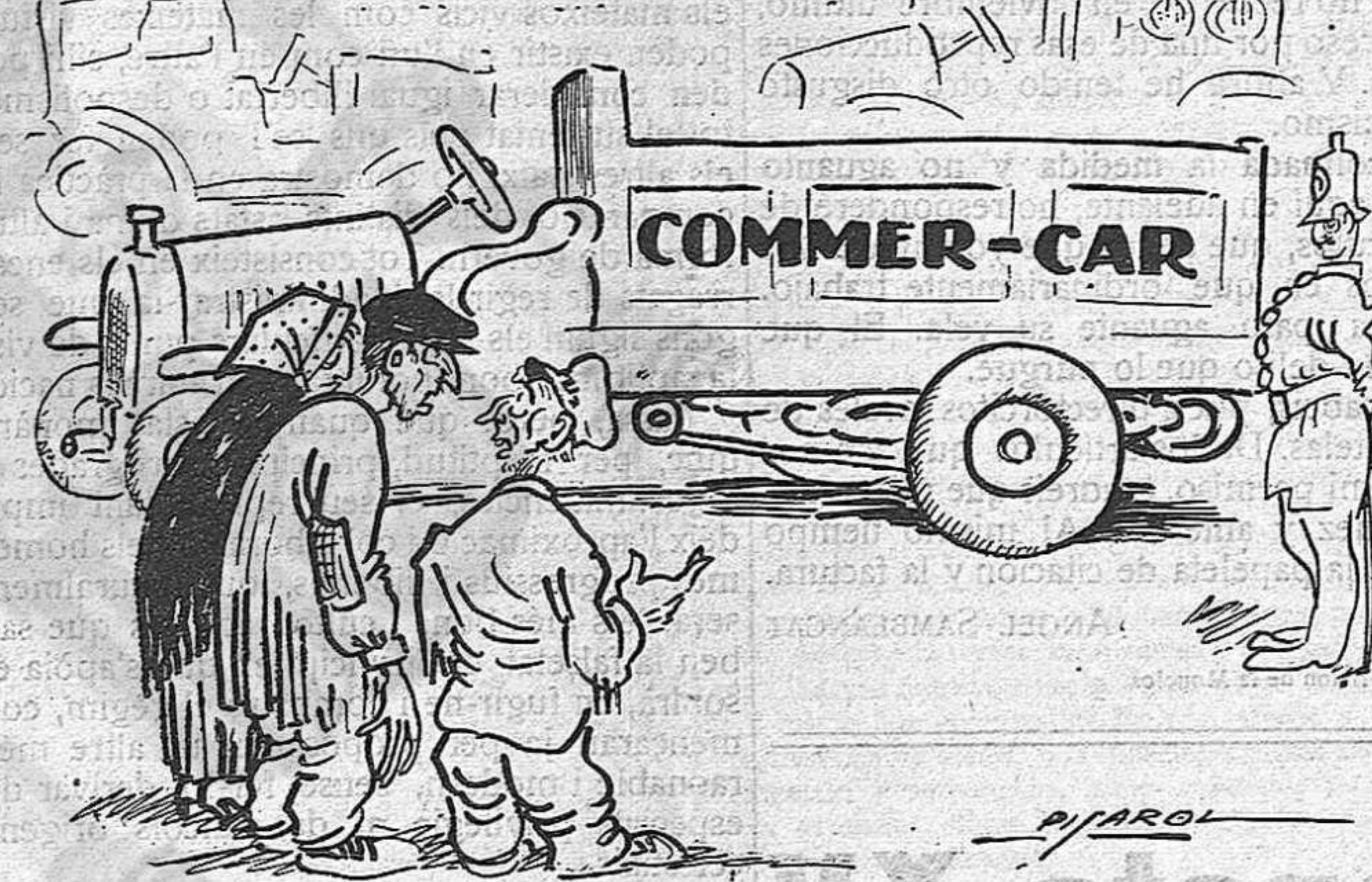
No és probable, ni és possible. El que paga mai està tant content com el que cobra. És una llei natural, de la qual fora un absurde volguer-nos emancipar. Però les cinc grans potències que porten la veu cantant en aquest concert solemne, comprenent els molts punts flacs que hi ha en les diverses clàusules del nostre tractat de pau i preveient els disgustos que segurament hi haurà quan comencem a complir-los, després d'estudiar bé el cas, han concebut una idea que esperem que calmarà els més recòndits escrúpols de tots els interessats. Els tractats, com ningú ignora, s'extenen en paper blanc i es firmen, després, amb tinta. La tinta, pel regular, tant si és feta amb polvos químics, com amb bases vegetals, és una cosa que dura una barbaritat d'anys, i perquè desaparegui hi ha sempre dificultats, a voltes insuperables. Doncs bé; aquest tractat de pau, com un delicat obsequi als pobles beligerants, no serà firmat amb tinta, sinó amb llàpiz, del més flac i del que menos aguanta. D'aquest modo, si demà a alguns, per fas o per nefas, ens convé tornà endetràs, podrem esborrar la firma amb molta facilitat, sense que l'honor sofreixi ni al papè hi quedin forats.»

—La proposta—diu l'Agència—ha fet un efecte gran i ha resultat aprovada per tots els representants.

C. GUMÀ

Carruatges d'indústria

EXPOSICIO D' AUTOMOVILS

— Què me'n dieu d'aquest auto-camió?
— Que ja fa temps que la coneixem, els pobres, aqueixa marca.

RONDALLES INACTUALS

DE TU A TU

L a lletja costum de tutejar a tot-hom, a la poca estona de conèixer's, és, segons opinió de un cèlebre psicòleg, qüestió de temperament. Hi han homes que donen el «tu» al cap de cinc minuts de parlar amb una persona. No ho poden evitar; els hi ve a la punta de la llengua i l'engueguen sense engaltar. El famós novel·lista francès Alexandre Dumas (el papà) era un d'aquests despreocupats, que tutejava a tot-hom. Es a dir a tot-hom, no. Un sol home existia en aquells temps a Paris que no havia sigut mai tutejat

pel gran escriptor. Aqueix home era un tal Porcher, popular revenedor de localitats de teatre, el qual se mostrava constantment contristat per aqueix motiu: per no veure's tractat per En Dumas amb la seva habitual familiaritat. Per fi, un dia, el popular revenedor va revestir-se de valor i de poca-vergonya i li va dir: —Dispensi, senyor Dumas: Volia demanar-li un favor. —Digui; si és possible li faré amb molt gust. —Doncs... res, que m'agradaria veure'm tutejat per l'home més il·lustre del meu temps. —Amb molt de gust, amic Porcher,—respongué En Dumas,—deixa'm cinquanta lluios.

Aquest número ha passat per la censura militar